

POLSKA ZACHODNIA

TYGODNIK ILUSTROWANY

ROK IV NR 17 (142)

POZNAŃ, 25 KWIETNIA 1948 R.

MIĘDZYNARODOWE
TARGI POZNAŃSKIE

TRWAJĄ OD DNIA

24. IV. — 9. V. 1948 R.

Zbudujemy Polskę silną, bogatą i szczęśliwą

Przemówienie wicepremiera Gomułki --Wiesława, wygłoszone w dniu 11 bm. na inauguracji „Tygodnia Ziemi Zachodnich” w Wałbrzychu.

Dobiega trzy lata od chwili, kiedy Zachodnie Ziemie polskie po Odrę i Nysę Łużycką powróciły w granice Państwa Polskiego. Spoglądając dzisiaj wstecz na drogę przez ten czas przebytą, widzimy wspaniałe rezultaty heroicznego wysiłku narodu polskiego. Staraliśmy z tych ziem pokost niemieckich, wydobyliśmy je z upadku gospodarczego, spowodowanego wojną i ucieczką Niemców, zespoliciliśmy je gospodarczo, politycznie, kulturalnie i administracyjnie z pozostałymi ziemiami polskimi w zwartą całość państwową. Krok za krokiem, dzień po dniu posuwaliśmy się naprzód, mozolnym wysiłkiem łamaliśmy przeszkody, budując od podstaw nowe życie na przywróconych Polsce terenach.

Naszej pracy i naszym wysiłkom towarzyszył złowrogi jazgot rewizjonistycznej propagandy anglosaskich kół imperialistycznych i ich niemieckich wasali. Sekundowała im reakcja polska, występując bądź otwarcie przeciwko naszym zachodnim granicom, bądź też godząc w ich całość w sposób pośredni przez organizowanie dywersji i bandytyzmu, przez szereg wyrafinowanej, antyrządowej i antydemokratycznej propagandy, obliczonej na sparaliżowanie sił narodu, na podważenie jego zaufania do władzy ludowej, na obezwładnienie mas ludowych w momencie, kiedy historia wymagała od nich największej aktywności, największego wysiłku i poświęcenia.

Propaganda ta nie przyniosła reakcji polskiej i międzynarodowej spodziewanych owoców. Na przykładzie naszych trzechletnich osiągnięć w całej Polsce, a szczególnie na jej Ziemach Zachodnich, udowodniono niezbicie, że naród nie poszedł za reakcją, nie uległ jej propagandzie, nie dał się zastraszyć imperialistom. Na rewizjonistyczne zakusy, na antypolską, agresywną kampanię różnych kontynuarów hitlerizmu, na zbrodnia antynarodową działalność reakcji polskiej w kraju i zagranicą odpowiedziliśmy masową akcją osiedleńczą na Ziemach Odzyskanych, odbudową i uruchomieniem fabryk, kopalń i warsztatów, transportu i komunikacji, uprawą pól i likwidacją odłogów pracą w biurach, urzędach i laboratoriach, uruchomieniem szkół i wyższych uczelni. Odpowiedziliśmy zdecydowaną wolą kroczenia po drodze, wytkniętej przez Manifest Lipcowy Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, wzmożeniem walki z obcymi agenturami i gniazdami szpiegowskimi w Polsce, zacieśnieniem więzów przy-

jaźni, łączących nas ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej. Każda tona wydobytego węgla, każda wyprodukowana węglarka, każdy metr płótna, każdy produkt pracy polskiego robot-

problem. Niemcy prowadziły wiele wojen z różnymi państwami, lecz nikomu na świecie nie wyrządziły tyle krzywd, co nam Polakom, niszczyli, palili i rabowali nasz kraj, mordowali nasz naród.

wem. Oni nie wiedzą i nie chcą wiedzieć o tym, że ziemia polska poświęcona została męczeństwem śmierci milionów ludzi, że każda jej gruda przesiąknięta jest krwią i łzami narodu polskiego. Kapitaliści amerykańscy umieją doskonale liczyć dolary, miliardy dolarów, zarobionych na wojnie, ale obca im jest całkowicie straszliwa wymowa cyfr, wymowa takiego faktu: na każdym stu obywateli polskich, 22 zostało uśmierconych w hitlerowskich obozach, gestapowskich lochach, lub padło na polach bitew. Natomiast straty wojenne Stanów Zjednoczonych wynoszą 2 ludzi na tysiąc mieszkańców. To nasza krew stopiła się w ich złoto, to wojna, w której zginęło dziesiątki milionów ludzi, przyniosła amerykańskim kapitalistom dziesiątki miliardów dolarów. Mentalność amerykańskich angielskich kapitalistów upodabnia się coraz bardziej do mentalności kapitalistów niemieckich. Przypomina nam się list firmy „Topf i Synowie” w Erfurcie, która w ofercie na budowę komór gazowych i krematoriów w Oświęcimiu pisała co następuje:

„Nasze przedsiębiorstwo dostarczyło już cztery piece krematoryjne do Dachau, 5 do innych obozów. Zawsze wywiązaliśmy się z powierzonych obowiązków znako-

re jeszcze dzisiaj są dla Polaków symbolem Niemiec. Nie stawiamy tej sprawy na płaszczyźnie nienawiści, nie pałamy żądzą zemsty. Nienawiść i mściwość jest nam obca. Nam idzie o najżywością sprawę — o bezpieczeństwo naszego kraju, naszego narodu, naszych granic, biologiczne istnienie narodu polskiego. Rozumujemy przy tym kategoriemi historii, opieramy się na doświadczeniach stuleci. Nic nie potrafi wyrwać z naszej świadomości ogromu zbrodni hitlerowskich, dokonanych na naszym narodzie. Jeżeli domagamy się denazyfikacji Niemiec i unieszkodliwienia wszystkich zbrodniarzy hitlerowskich, to nie dla zemsty, nie z nienawiści do Niemiec, lecz dlatego, że pragniemy zabezpieczyć naród polski i inne narody przed piecami krematoryjnymi, przed puszczaniem z dymem milionów istot ludzkich, przed grozą nowej wojny. Nie szukają nas żadne słowa i żadne argumenty anglo-amerykańskiej propagandy o konieczności odbudowy Niemiec, rzekomo w imię odbudowy Europy, o „dobroziejstwach” płynących z planu Marshalla, którym obojęta została również zachodnia część Niemiec. Duszy narodu polskiego nie odurzają żadne kadzidła watykańskiego uznania dla polityki Stanów Zjednoczonych, gdyż każdy Polak może najlepiej ocenić tę politykę na przykładzie niemieckim. My wierzymy tylko faktom. A fakty mówią, że w amerykańsko-angielskiej strefie okupacyjnej Niemiec wybitni esesmani, hitlerowcy zbrodniarze wojenni zajmują naczelną stanowiska w administracji, w koncernach, w przedsiębiorstwach, samorządach, szkołach itp. Amerykański Trybunał Wojskowy w Norymbardze uwalnia od winy Alfreda Kruppa, jednego z hitlerowskich organizatorów wojny, rekina ciężkiego przemysłu niemieckiego, a równocześnie ten sam trybunał staje na stanowisku, że rostrzelanie zakładników — masowo praktykowane przez Niemców w czasie ostatniej wojny — samo przez się nie jest aktem bezprawnym. Angielskie władze okupacyjne odmówiły nam wydanie hitlerowskiego zbrodniarza Kopfa, który znajdował się na liście przestępców wojennych, a po wojnie został wysunięty na stanowisko premiera rządu saskiego. W zachodniej części Niemiec wczorajsi hitlerowcy rozwijają rozwydrzoną antypolską propagandę rewizjonistyczną. Za zgodą władz okupacyjnych powstają tam różne organizacje, w rodzaju „Towarzystwa obywateli miasta Gdańska”, Zrzeszenia właścicieli przedsiębiorstw, znajdujących się na terytorium Polski” itp., które prowadzą propagandę, wymierzoną w całość naszych granic. Setki

(Dokończenie na stronie 2)



Minister Ziemi Odzyskanych Wicepremier Wiesław Gomułka w otoczeniu przedstawicieli świata politycznego, wojska i delegacji Armii Radzieckiej oraz Czechosłowackiej, Związków Zawodowych i Dziennikarzy przyjmuje defiladę na otwarciu Tygodnia Ziemi Zachodnich w Wałbrzychu.

Foto: Film Polski

nika i chłopca, zatrudnionego na tych ziemiach, dowodził naszego zwycięstwa, umacniał podstawy tej Polski, którą budujemy.

Historii nie tworzą słowa lecz czyny, nie chęci i zamiary lecz konkretne fakty. Nie tworzą jej jednostki, pojedynczy ludzie — lecz jest ona zbiorowym dziełem narodu. Faktów historycznych, stworzonych walką i pracą narodu polskiego, który działając w sojuszu ze Związkiem Radzieckim, w imię sprawiedliwości dziejowej przywrócił Polsce ziemie nad Odrą, Nysą i Bałtykiem — nie zmienia żadne enuncjacje rewizjonistyczne. Nikt na świecie nie może ludzię się, że naród polski rzeknie się kiedykolwiek swojej prawiczej, ojczystej ziemi. Nie po to pracuje i podnosi ją do rozkwitu, aby ktoś inny zbierał owoce jego trudu.

Zapewnienie bezpieczeństwa naszych granic jest osią polityki Rządu Polskiego. Tym samym służymy najlepiej sprawie utrwalenia pokoju w Europie. Te dążenia leżą u podstaw wszystkich naszych sojuszków z innymi państwami. Pod tym kątem patrzymy na politykę państw zachodnich, z tego punktu widzenia oceniamy to wszystko, co zachodzi w Niemczech. Rozwiązanie problemu wojennych Niemiec wiąże się z zagadnieniem pokoju w Europie i bezpieczeństwa Polski.

AGRESYWNE NIEMCY SĄ DLA NAS CZYMŚ INNYM, NIŻ DLA ANGLIKÓW I AMERYKANÓW

Agresywne Niemcy są dla nas czymś innym, niż dla Anglików, Amerykanów czy innych narodów. Stanowią one dla nas specyficzny

Rachunku krzywd, wyrządzonych nam przez Niemców, nic nie potrafi wyrównać. W ostatniej wojnie Niemcy pragnęły złamać, zwyciężając. Przez całe wieki, od lat tysiąca, Niemcy zagrabiali nasze zie-



Żeńskie szkoły zawodowe z Wałbrzycha w przemarszu podczas defilady.

Foto: Film Polski

żyć i podporządkować sobie różne narody. Chcieli zdobyć panowanie nad światem. W stosunku do narodu polskiego postawiły sobie cel inny — zamierzały zniszczyć do cna, zetrzeć z powierzchni ziemi imię polskie. Na Zachodzie, a zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, ludzie nie rozumieją i nie są w stanie pojąć hitlerowskiej gehenny narodu polskiego w okresie okupacji. Angliki i Amerykanie nie widzieli wielkich obszarów kapusty, pod uprawę których użyty został stuczny nawóz, sporządzony z kości ludzkich. Oświęcim, Majdanek, Treblinka i setki innych nazw obozów śmierci są dla nich pustym słowem. Oni nie wiedzą i nie chcą

reklamacji. Załączamy plan oferowanych pieców i pozwalamy sobie zwrócić uwagę na naszą praktyczną inowację. Urządzenie to pozwala na atomatyczne podnoszenie ciała do wnętrza pieca“.

Handlarzom śmierci jest obojętne, jakim towarem handlują, co wytwarzają, czy piece z automatycznym podnoszeniem i wrzucaniem trupów do wnętrza, czy też bomby atomowe. Jeden wynalazek uzupełnia drugi. Najważniejsze dla nich, to wysokość zysków jakie mogą zagarnąć.

Problem niemiecki załamuje się u nas pod kątem niebezpieczeństwa pieców krematoryjnych, któ-

ZWIEDZAJCIE STOISKA

Państwowej Centrali Handlowej

W PAWILONACH:

**SPOŻYWCZYM I ROLNYM ORAZ
PIJALNIĘ WIN I NAMIASTEK KAWY**

NA MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH POZNAŃSKICH

Z EKSPONATAMI:

Artykułów Państwowego Przemysłu Spożywczego

Wyroby cukiernicze - Makaron - Drożdże - Ekstrakty drożdżowe - Konserwy - Susze owocowe i jarzynowe - Oleje jadalne - Namiastki kawy - Namiastki spożywcze.

Artykułów Państwowego Przemysłu Fermentacyjnego

Wino - Soki owocowe - Ocet - Musztarda

Artykułów rolnych

Zboża - Przetwory zbożowe - Nasiona - Warzywa - Owoce - Tłuszcze - Nabiał - Miód

SPRZEDAŻ HURTOWA NA PRAWACH WYŁĄCZNOŚCI

Hurtownie Przemysłowo-Spożywcze PCH oraz wszystkie placówki:

Centralnego Biura Obrotów artykułami rolnymi

Centralnego Biura Sprzedaży wyrobów cukierniczych

Centralnego Biura Sprzedaży surogatów kawy i namiastek spożywczych

Centralnego Biura Sprzedaży olejów roślinnych i przetworów

Centralnego Biura Sprzedaży drożdży

Centralnego Biura Sprzedaży win i octu

Centralnego Biura Sprzedaży przetworów ziemniaczanych

Cel i zadania P. N. Z.

Dekretem P. K. W. N., uchwalonym dnia 22 lipca 1944 r., a ogłoszonym w Dz. U. dnia 6. IX. 1944 r. o reformie rolnej na Ziemiach Dawnych oraz dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 września 1946 roku „O ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i Wolnego Miasta Gdańska” — Państwo stworzyło podwaliny nowego ustroju agrarnego Polski.

Ten nowy ustrój ma za podstawę obszary drobnych gospodarstw włościańskich o różnych klasach wielkości z przewagą gospodarstw typu kodzi 7—15 ha na Ziemiach Odzyskanych.

Własność prywatna na obszarze większym od 50 ha na Ziemiach Dawnych, bliżej wschodniej granicy Państwa, oraz powyżej 100 ha w zachodniej części kraju i na terenach Ziemi Odzyskanych — przestała istnieć i weszła do puli zapasu ziemi w dyspozycji Państwa.

Z tego obszaru — Państwo przeznaczyło na cele parcelacyjne znaczną przestrzeń użytkową rolnych, pozostawiając obszar około 1.453,5 tysiący ha na użytkach rolnych w trwałej administracji Państwa.

1.217 tysięcy ha użytków rolnych — a więc przeważająca większość podanego wyżej obszaru, wyrażająca się procentowo ok. 90% — będzie pozostawała w trwałej administracji instytucji „Państwowe Nieruchomości Ziemskie”.

Celem zasadniczym i trwałą prac instytucji „Państwowe Nieruchomości Ziemskie” — jest osiągnięcie celów największych jakościowo i jak najwięcej ilościowo wyników elitarniej produkcji roślinnej i zwierzęcej na potrzeby krajowego rolnictwa.

Zadaniem przejściowym ogromnego znaczenia dla Państwa jest likwidacja odłogów i współdziałanie w dziele reformy rolnej oraz kolonizacji i zagospodarowania Ziemi Odzyskanych.

Drogą intensyfikacji produkcji, osiągniętej z hodowli roślinnej, zwierzęcej oraz dzięki swym zakładom przetwórstwa przemysłowego — „Państwowym Nieruchomościom Ziemskim” przypada w udziale również odpowiedzialna misja zabezpieczenia sprawnego działania aprowizacji kraju przez dostarczenie dla celów konsumpcyjnych ludności koniecznych zapasów zbóż chlebowych, olei roślinnych, owoców, warzyw, jaj, ryb, mięsa, mleka i tłuszczów zwierzęcych.

Także dostarczanie surowców dla zakładów przemysłu rolnego w ilościach, niezbędnych dla produkcji, należy do zadań P. N. Z. Zatem majątki P. N. Z. muszą zaopatrywać gorzelnie, krochmalnie i płatkarnie w niezbędne ziemniaki, cukrownie — w buraki cukrowe, browary w jęczmień słodowy, do bekoniarń — dostarczać tucz trzody chlewnej itp.

Jednym spośród głównych zadań P. N. Z. jest wreszcie wzmocnienie eksportu, zarówno produktów spożywczych, jak również selekcyjnego materiału nasiennego, by — z jednej strony wesprzeć zorganizowaną akcję państwową w zakresie zwiększenia wymiany towarowej między Polską a zagranicą — z drugiej zaś strony — by zająć w Europie przodujące stanowisko producenta niektórych ziemniaków i produktów zwierzęcych.

Jeśli wziąć pod uwagę, że 5/6-ych obszarów, przejętych przez P. N. Z. w administrację, znajduje się na terenie Z. O. — łatwo można sobie uprzytomnić pionierską rolę w zakresie odbudowy zniszczonego wypadami wojennymi rolnictwa, jaką miały do odegrania P. N. Z. w okresie początkowym swego istnienia.

W roku 1946 zaledwie 9% obszaru przyjętego chwilowo przez P. N. Z. w administrację, posiadało zasiewy ozime i to bardzo słabe, gdyż w przeważającej ilości samosiewy. Oszimionych było ca 75 tysięcy ha oraz ok. 26 tysięcy ha lucern i koniczyn. W przejętych obiektach brak było ludzi do pracy, inwentarzy żywych, maszyn rolniczych, zapasów zbożowych, często zaś czynności gospodarcze komplikowało częściowe lub całkowite zniszczenie budynków mieszkalnych i gospodarskich.

Mimo piętrzących się trudności gospodarczych, „Państwowe Nieruchomości Ziemskie” w drugim roku istnienia instytucji, po zakończeniu prac jesiennych 1947 roku — mogły stwierdzić, że w ciągu swej działalności zlikwidowały ca 780 tysięcy ha odłogów na Ziemiach Odzyskanych. Obszar ten stanowi przestrzeń dziesięciokrotnie większą w stosunku do stanu przejętych w marcu 1946 roku zasiewów i upraw.

Plan upraw i zasiewów P. N. Z. w obecnym roku gospodarczym 1947/48, w drugim zaledwie roku istnienia instytucji, obejmuje już ob-

czar 882.236 ha, z czego przewiduje się:

1. w uprawie roślin kłosowych — 51% obszaru,
2. w uprawie roślin okopowych — 19% obszaru,
3. w uprawie roślin motylkowych — 17% obszaru.
4. w uprawie roślin przemysłowych — 3,4% obszaru.

Resztę, tj. 9,6% obszaru stanowią będą ze względów płodowianowych ugory czarne.

Wymowa przytoczonych cyfr jest tak oczywista, że nie wymaga komentarza.

Drugim zadaniem „P. N. Z.” — jest częściowe zagospodarowywanie i przekazywanie na parcelacje osadniczą gruntów pofolwarczych.

Wraz z parcelowanymi terenami „Państwowe Nieruchomości Ziemskie” przekazują osadnikom ilości inwentarzy żywych i martwych oraz zapasy zboża i paszy, niezbędne do przetrwania do nowych zbiorów, pomagając w ten sposób osiedleńcom w początkowym, trudnym okresie ich bytowania na nowych terenach. W zakresie tych prac „Państw. Nieruchomości Ziemskie” współpracują z państwowymi władzami osiedleńczymi. Za czas od marca 1946 roku do dnia 1. I. 1948 r. — „Państw. Nieruch. Ziemskie” przekazały ok. 1.800 majątków o powierzchni ogólnej ok. 400.000 ha na parcelacje, a także łącznie z tym ok. 1.000 koni, i przeszło 1.600 sztuk bydła, oraz pewną ilość trzody chlewnej, owiec i drobiu.

W bieżącym roku gospodarczym 1947/48 „Państwowe Nieruchomości Ziemskie”, mimo zużycia około 65 tysięcy ton na zagospodarowanie odlogowych terenów — dostarczyły Funduszowi Aprowizacyjnemu około 46 tysięcy ton wysokiej jakości zbóż siewnych, dzięki czemu zwolniono odpowiednie ilości zboża konsumpcyjnego na cele aprowizacyjne ludności. P. N. Z. dostarczyły prócz tego około 7 tysięcy ton jęczmienia słodowego i 300.000 ton buraków cukrowych.

W tych wszystkich dążeniach „Państw. Nieruchomościom Ziemskim” przyswieca ważny i odpowiedzialny cel, a mianowicie — „Państwowe Nieruch. Ziemskie” w swej pracy codziennej, czysto zawodowej mają stale na uwadze fakt, że droga wzorowych swych przykładów gospodarczych muszą podciągnąć drobne rolnictwo prywatne na wyższy poziom techniki i kultury rolniczej.

W zakresie zasadniczych i trwałych zadań P. N. Z. rozwinęła produkcja elitarniej, Państwowe Nieruchomości Ziemskie między innymi prowadzą na wielką skalę reprodukcję selekcyjnego materiału nasiennego, wyprodukowanego przez „Państwowe Zakłady Hodowli Roślin” w tych odmianach nasiennych, których uprawa została uznana za najbardziej wskazaną w naszych warunkach glebowych i klimatycznych.

Masowa produkcja kwalifikowanego ziarna siewnego służy przede wszystkim drobnemu rolnictwu, które w ten sposób powiększać będzie znacznie plony własnych gospodarstw.

W bieżącym roku gospodarczym 1947/48 — zasiewy zbóż selekcyjnych — elit i odsiewów w majątkach P. N. Z. obejmują obszar ok. 31 tysięcy ha.

W oparciu o zarodowy materiał koński „Państwowych Zakładów Chowu Koni” — „Państw. Nieruchomości Ziemskie” rozwijają u siebie hodowlę koni typu użytkowego, dzięki czemu w przyszłych latach będzie mogła zostać znacznie powiększona sieć tzw. ogierów punktowych, służących do pokrywania klaczy włościańskich. Będzie to niewątpliwie doniosłym wynikiem w pracy, realizującej plany rejonizacji typu konia użytkowego i hodowli włościańskiej.

Również w zakresie hodowli bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec bardzo poważna rola przypada P. N. Z.

W oparciu o wyniki doświadczeń prac badawczych katedr uniwersyteckich i Tow. Zootechnicznego — „Państw. Nieruch. Ziemskie” — prowadzą w swych majątkach hodowlę bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec typów i ras, które są lub będą przewidziane planami rejonizacji hodowli krajowej. Jeśli chodzi o zaspakajanie w tym zakresie potrzeb drobnego rolnictwa, P. N. Z. masowo dostarczać będą na rynek zwierząt hodowlanych — byczki i jałowki, knury i maciory, prosięta, owce ras, nadających się do hodowli włościańskiej, itp.

Jak widać z tego pobieżnego przeglądu — „Państwowe Nieruchomości Ziemskie” mają wielorakie i odpowiedzialne zadania do spełnienia. Oczywiście ich realizacja będzie postępować stopniowo w miarę wzrostu potencjału gospodarczego P.N.Z.

M. Czekanowski

Rola Komunalnych Kas Oszczędności w nowym ustroju gospodarczym Polski

W okresie przedwojennym podstawowym zadaniem KKO było gromadzenie oszczędności pieniężnych szerokiej mas obywateli, zadaniem zaś wtórnym — udzielanie kredytów tym warstwom społecznym, które w ustroju kapitalistycznym w zasadzie nie miały dostępu do korzystania z kredytów bankowości prywatnej, względnie miały ten dostęp znacznie ograniczony. Były zatem KKO instytucjami, powołanymi do niesienia pomocy kredytowej warstwom gospodarczo słabszym, a w odróżnieniu od bankowości prywatnej nie było celem KKO osiągnięcie zysków.

W dzisiejszym ustroju gospodarczym instytucje bankowe państwowe, spółdzielcze i komunalne nie prowadzą działalności, obliczonej na zysk. W wykonaniu państwowego planu finansowego mają one ściśle określone zadania oraz ściśle podział kompetencji. W myśl tego podziału, zresztą przed tym już w praktyce stosowanego, gospodarka sektora państwowego jest finansowana przez banki państwowe. Sektor spółdzielczy obsługiwany jest przez Bank Gospodarstwa Spółdzielczego, a komunalne kasy oszczędności, popularnie zwane KKO, kredytują gospodarce sektora prywatnego wspólnie z bankami półpaństwowymi, jakimi są Bank Handlowy i Bank Związku Spółek Zarobkowych. Nadto obsługują KKO pośrednio przez istniejące dwa banki komunalne gospodarkę samorządu terytorialnego oraz w ramach akcji zleconych przez Państwowy Bank Rolny — w bardzo szerokim zakresie rolnictwo, będąc aparatem pośredniczącym w akcji kredytowania rolnictwa przez tenże Bank.

Niezależnie od tych zadań KKO w oparciu o swoje centrale finansowe, jakimi są Polski Bank Komunalny w Łodzi i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, tworzą w ogólności szeroko rozgałęzioną sieć żywą i przekazową dla usług wszystkich trzech sektorów naszej

gospodarki społecznej, a w szczególności dla sektora prywatnego. Aparat KKO wyjąwszy drobne wiejskie spółdzielnie kredytowe, stanowi dziś najgęstsza sieć bankową w Polsce. Liczba placówek KKO wynosi w chwili obecnej 435 na obszarze całego Państwa, w tym 148 placówki na terenie Ziemi Odzyskanych. Suma zgromadzonych wkładów przez KKO na dzień 31 grudnia 1947 r. przekroczyła 10,5 miliarda zł, a udzielonych kredytów 5,5 miliarda zł, liczbie 161.000 pożyczkobiorców.

Komunalne kasy oszczędności posiadają swoje specyficzne cechy, odróżniające je od innych placówek bankowych w Polsce.

Po pierwsze KKO są placówkami samodzielnymi, autonomicznymi działającymi na ściśle określonym terenie — miasta czy powiatu. Stąd w odróżnieniu od innych instytucji bankowych, działających centralnie — pieniądze zebrane na terenie miasta czy powiatu — skierowany jest w zasadzie na potrzeby kredytowe miejscowej ludności, a jedynie pewną nadwyżką zebranych pieniędzy, niezbędna przede wszystkim jako pogotowie płatnicze, jest lokowana centralnie głównie w bankach komunalnych.

Po drugie — przez swoją specyficzną organizację KKO opierają swój żywot i działanie na wyrażonej w formie uchwał woli reprezentacji obywatelskiej miejscowego społeczeństwa, tj. Rad Narodowych Powiatowych czy też Miejskich. Stąd organa KKO — Rady i Komisje Rewizyjne — są wybierane przez odnośne Rady Narodowe.

Komunalne kasy oszczędności są za tym instrumentem polityki gospodarczej danego rejonu, służąc przede wszystkim interesom miejscowej ludności określonego terytorium, powiatu lub miasta.

To ich silne i trwałe powiązanie z miejscowym społeczeństwem, z całą ludnością danego terytorium jest zasadniczą cechą odróżniającą je od innych instytucji bankowych



Jak się bawić — to w „Nadmorskim” w Sopocie

Miasto Sopot, które nazywamy również „Perłą Bałtyku” dla jego piękności położenia, wód morskich i ciepłic, moła długości kilometra, interesować musi tak mieszkańców stałych, jak i przyjezdnych także względem atrakcyjności. Nie wszyscy w Polsce wiedzą, że Sopot posiada Filharmonię Bałtycką, że w Sopocie odbywają się recitale najwybitniejszych pianistów, występy artystów, bale, wieczorki, podwieczorki, odczyty, prelekcje na różne tematy i zagadnienia. Oczywiście w sezonie letnim Sopot nabiera specjalnej ruchliwości i dla tego sprawnie wrażenie poniekąd kurortu światowego.

Nie od rzeczy będzie przed zbliżającym się sezonem napisać kilka słów o stronie atrakcyjnej i rozrywkowej tego nadmorskiego miasta. Zatem zaczniemy też od razu od „Nadmorskiego”. Co kryje się pod tą nazwą? — zapytacie. Otóż „Nadmorskie” — to Spółdzielnia Pracowników Gastronomicznych, prowadząca restaurację i hotel w Sopocie przy ul. Grunwaldzkiej 12. Restauracja posiada ładne sale, a hotel

70 pokojów porządnie i gustownie umeblowanych, o rzadko spotykanej czystości.

Być może, że wielu ludzi uprzędzonych jest jeszcze do przedsiębiorstw spółdzielczych. Wiemy bowiem, że wszystko zależy od człowieka i od współpracy i uczciwości między ludźmi. Tak się przykładowo złożyło w odniesieniu do wspomnianej Spółdzielni, że 53 osoby, prowadząc restaurację, hotel i lokal rozrywkowy zdają egzamin celująco. Poczucie jednostki w stosunku do zbiorowości jest kardynalnym warunkiem osiągnięcia dobrych wyników. Tak jest w tym wypadku.

Spółdzielnia „Nadmorski” składa się z samych fachowców, na czele z prezesem K. Gostyńskim, sekretarzem B. Bogusławskim i skarbnikiem Grodnowskim. Kuchnia warszawska pod nadzorem długoletniego kucharza Bogusławskiego zaspakaja najlepsze apetyty i najdelikatniejsze podniebienie. To samo trzeba powiedzieć o kiperze Grodnowskim, znawcy win, trunków i napojów wysokowych.

Ale czyż człowiek żyje samym mięsem, chlebem i wódką? Nie! Dla tego godzi się specjalnie podkreślić, że „Nadmorski” to przede wszystkim i nade wszystko lokal rozrywkowy, gdzie gra, mało gra, ale codziennie koncertuje żywiolowa orkiestra Alfredy Bielskiej z zespołem 10 osób, a w tej liczbie uroczą Regina Bielska jako sufrenistka. Obie panie Bielskie o uroczym wdzięku i kulturze muzycznej sprawiają miłe naprawdę wrażenie. To też, gdy się znajdziesz w tym lokalu znika smutek i troska, czujesz się „swojo” i radośnie. Czy będzie to jazz, czy walc, czy tango, choćby sam nie tańczył jak ja, czuć się będziesz dobrze. Solidna obsługa i niskie stonkowne ceny, to doprawdy objaw nie wszędzie spotykany. A tak jest w „Nadmorskim”, gdzie od 20-ej do 2-ej w nocy koncertuje wspaniały zespół p. Alfredy Bielskiej.

Przyjezdny.

Państwowy Monopol Spirytusowy na Międzynarodowych Targach Poznańskich

Doroczne Międzynarodowe Targi Poznańskie stanowią żywy obraz gospodarczego odrodzenia Polski, która w obrzymim wysiłku wykazała w ciągu trzech lat niepokonaną żywotność i niespożyta siłę.

Wśród wystawców w dziedzinie przemysłu spożywczego figuruje też i Państwowy Monopol Spirytusowy, który dał dwa pierwszorzędnej jakości ekspozycje: znaną dobrze jeszcze przed wojną na rynkach światowych (czystą) pn. „Wódka Wyborowa” i słynną wiśniówkę pn. „Cherry Cordial”.

„Wódka Wyborowa” jest produktem jakościowo bezkonkurencyjnym. Przez zastosowanie specjalnych procesów fabrykacyjnych jest całkowicie pozbawiona wszelkich szkodliwych dla zdrowia, domieszek wyższych alkoholi. Jako produkt naturalny zawiera wyłącznie alkohol etylowy, bez żadnych dodatków smakowych i zapachowych.

„Wódka Wyborowa” jest podstawowym składnikiem wszel-

kiego rodzaju doskonałych cocktailów, nawet najwyższych gatunków. Dobrze łączy się również z owocami o silnym zapachu i wybitnym smaku, jak pomarańcze, cytryny, ananasy, brzoskwinie, gdyż wyciąga z nich sok i aromat, tworząc esencjonalny, mocny napój.

„Cherry Cordial” jest specjalnym rodzajem polskiej wiśniówki, stanowi przyjemny i łagodny trunk.

Skrzynki drewniane, w których przewozi się wódki eksportowe, są specjalnej konstrukcji i nie wymagają uszczelnienia, a butelek słomą, sianiem lub wełną drzewną. Skrzynki te wytrzymują zarówno transport morski, jak lądowy.

Klienci zagraniczni, interesujący się wyrobami eksportowymi P. M. S. mogą zasięgnąć informacji na wystawie przy stoisku P. M. S., lub też bezpośrednio w Dyrekcji P. M. S. w Warszawie przy ul. Leszno nr 1 (Biuro Zbytu).

Z książką P.Z.W.S. przez kraj lasów i jezior

Gdy rok 1945 przyniósł między innymi wyzwolenie Mazurów z szesnastowiecznej zależności od Krzyżaków i ich potomków, wśród społeczeństwa polskiego wzrosło zainteresowanie ich ziemią, dziejami, zwyczajami i obyczajami. Zainteresowania te mogą zaspokoić książeczki Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych z serii Biblioteki Złem Odzyskanych, opracowane w formie dostępnej przez poważ-

zabezpieczenie granic od północy, to szerokie oparcie o Bałtyk, dające możliwość utrzymania korzystnych stosunków handlowych z całym światem.

Ziemię tę ciążyły zawsze do Polski, jako do swego naturalnego zaplecza. Jak informuje praca Jana Zdzitowieckiego pt.: „Rola niemieckich prowincji wschodnich w gospodarce Rzeszy”. Prusy Wschodnie były zawsze przedmiotem specjalnej

cji i Polski nie osiągnęła celu z powodu niedoleństwa naczelnego dowództwa szwedzkiego.

Miasta mazurskie i miasta Prus Wschodnich to żywe pamiątki polskości. Choć jest wielokrotnie przebudowywano, chociaż wandaliska ręka późniejszych władców pruskich bezwzględnie niszczyła ślady przeszłości, nie szczędząc w tym zapędzie nawet typowo krzyżackiego, ciężkiego i ponurego zamku w Malborku (zniszczonego przez Fryderyka II) przecież nasze tradycje pozostały tam wciąż żywe, jak o tym informuje interesująca napisana książeczka Srokowskiego pt.: „Miasta i ludzie Prus Wschodnich”, rodzaj zwięzłego naukowego przewodnika po tym kraju. Uzupełnia ją opis geograficzny, podany w pracy tegoż autora pt.: „Prusy Wschodnie. Mazury, Warmia, Powiśle”.

Przeгляд życia umysłowego i piśmienniczego wysiłku od bujnego rozkwitu literatury polskiej na Ziemi Mazurskiej w okresie reformacji (w. XVI) poprzez wieki następane ze szczególnym uwzględnieniem odrodzenia polskich tradycji w w. XIX i działalności literackiej i społecznej pisarzy mazurskich, jak Mrongowiusz, Gizewiusz, Kętrzyński i inni, podaje Alodia Kawecka — Gryczowa w książce: „Zarys dziejów piśmiennictwa polskiego w Prusach Wschodnich”.

W kraje rezerwu kultury, jaki stanowi ziemia Mazurów, wprowadza czytelnika napisana w lokalnym narzeczu praca Emilii Sukertowej - Biedrawiny pt.: „Mazurskie dole i niedole”. — Książeczka obejmuje kilka obrazków, które odtwarzają utrwalone w obyczaju najważ-

W. SZULC
ZAL. 1873

ZEGARMISTRZOSTWO
ZŁOTNICTWO
JUBILERSTWO

Poznań, Plac Wolności 5 - Tel. 46 - 26
WŁASNĄ PRACOWNIĘ: ZEGARMISTRZOWSKA I ZŁOTNICZA

„KROSNO” WYRÓB SUKNA

Właśc.: ALEKSANDER KOŁAKOWSKI
BIELSKO, Podcienie 3
BIURO: UL. STASZICA 2
Telefon 25-88

poleca materiały czysto wełniane
na ubrania męskie, kostiumy damskie
i pokrycia na pelisy

nych badaczy przeszłości Prus Wschodnich.

Dotychczas ukazało się 8 książeczek w ładnej szacie graficznej z licznymi ilustracjami i mapkami. Niezwykle niska ich cena udostępnia je zarówno młodzieży i nauczycielstwu, jak i szerokiemu ogółowi czytelników.

„Albo Prusy w rękach Niemców i wtedy nie ma Polski, albo nie ma Prus jako kolonii niemieckiej i wtedy jest Polska” — taki dylemat stawia przed czytelnikiem prof. Karol Górski w książeczce pt. „Krótkie dzieje Prus Wschodnich”. Nasze zainteresowanie krajem, leżącym sto kilkadziesiąt km na północ od Warszawy wpływa przede wszystkim z pobudek natury politycznej, z głębokiej troski o naszą przyszłość jako organizmu państwowego i o nasz byt gospodarczy. Prusy Wschodnie w naszych rękach — to zatrzymanie niemieckiego pochodzącego na wschód,

troski i niepokoju ekonomistów i polityków niemieckich. Mimo wysokiego przyrostu naturalnego wykazywały najmniejszą gęstość zaludnienia w porównaniu z resztą kraju, a nawet z sąsiednimi ziemiami polskimi. Niemcy czuli się tu źle i wędrowali na zachód. Niższa rentowność zarówno rolnictwa jak i przemysłu była powodem niższych zarobków i tzw. „niedokrwiłości” Prus Wschodnich.

Z przeszłością Prus związana jest wymieniona wyżej praca Górskiego oraz książeczka Janusza Wolińskiego: „Jan III Sobieski i Prusy Książęce”, która omawia ciekawą próbę podjętą przez Sobieskiego w celu przywrócenia naszych wpływów w krajach nadbałtyckich po utracie zwierzchnictwa lennego nad Prusami w czasie najazdu szwedzkiego. Zorganizowana w r. 1677 przeciwko Fryderykowi Wilhelmowi III koalicja przy współudziale Francji, Sze-

niejsze przejawy ducha i życia Mazurów z lat międzywojennych i dni ostatnich.

O trwałym zjednoczeniu tych ziem z Polską, o silnym powiązaniu naszego życia gospodarczego z Bałtykiem i zahamowaniu niemieckiego pochodzącego na wschód w oparciu o zjednoczoną Słowiańszczyznę marzył w r. 1844 zapomniany poeta A. M. Grabowski. Jego wspomnienie pt.: „Podróż do Prus” jako dokument polskości kraju Mazurów weszły również do biblioteczki Państwowych Zakł. Wydawnictw Szkolnych.

Polonistyka — Czasopismo dla nauczycieli. Warszawa. Styczeń-Marzec 1948. P. Z. W. S. Cena zł 40.—.

W myśl zapowiedzi podanej w przedmowie, że czasopismo będzie rzetelnie informować i skutecznie pomagać nauczycielom języka polskiego w szkołach różnych typów, pierwszy numer przynosi cały szereg cennych i pożytecznych artykułów.

W dziale pierwszym, pismo wprowadza czytelnika w tocząca się dyskusję nad projektami programów szkoły podstawowej, jak również w żywo rozważane zagadnienie wartości dzieła literackiego.

Autorka artykułu E. Korzeniowska naświetla zagadnienie ze stanowiska idealistycznej i materialistycznej filozofii, co powoduje krańcowo różny sposób ujmowania i interpretowania dzieła.

H. Szyper omawia założenia nowego programu języka polskiego w klasach VI—VIII szkoły podstawowej. Szeroko i interesująco porusza problem literatury współczesnej w szkole red. J. Z. Jakubowski.

W dziale: oceny i sprawozdania, znajdujemy recenzje z pism i książek obecnie się ukazujących. Cel-

PIEGI
I złote płamy usuwa
znany KREM
„CAPRI”
Zadać wszędzie!
LABORATORIUM CHEMICZNE
Mgr E. KEMNITZ sp. z o. o.
WARSAWA, MOKOTOWSKA 54
1005


wo dobrany materiał i krytyczna jego ocena, ułatwi nauczycielowi odpowiednie wykorzystanie go w pracy szkolnej.

Pismo zamyka żywa i ciekawa kronika.

Całość starannie opracowana stanowi dodatnią pozycję w zaopatrzeniu nauczyciela w odpowiednie wskazówki i pomoce.

Pismo powinno znaleźć się w ręku każdego polonisty i bibliotecznika szkolnego.


„KAKADU”
TO NIEZAWODNE
Barwniki
DO TKANIN!
BARWNIKI - A. MONIUSZKO 127/13 - WYTW. CHEM. WARSZAWA - ALEJE JERZOLIMSKIE NR 7


WYROBY PAPIEROWE
PAPIERY KANCELARYJNE
SKOROSZYTY I KARTONAŻE

POLECA
HENRYK SZYPCZYŃSKI
WYTWÓRNIA WYROBÓW
PAPIEROWYCH I KARTONAŻY
POZNAŃ, WOŻNA 5 - TEL. 52607

GUZIKI - PODSZEWKI
w wielkim wyborze poleca
T. Andrzejewski
Poznań, Szkolna 12
Telefon 85-01

„Hurt Galanterii”

Maria Bruździńska
Kazimiera Kalkstein

Poznań, św. Marcin 6 I. p.
Telefon 92-55

HURTOWNIA
WYROBÓW METALOWYCH
I ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

M. KUBASIK

BIELSKO, Kazimierza Wielk. 16
Tel. 21-35
poleca
Sruby, niły, okucia budowlane

„HATECH”
Czapski i Hans
Skład Artykułów Technicznych
POZNAŃ
ul. Św. Marcin 65 - tel. 29-70
poleca narzędzia i artykuły techniczne

KSIĄŻKI
szkolne, naukowe i powieściowe
Nuty - Mapy - Żurnale mód
poleca
Księgarnia i Skład Nut
F. CZEKAŁSKI
POZNAŃ, WALKI MŁODYCH NR 10
Dawniej Podgórna

TUBY
FABRYKA TUB
i WYROBÓW METALOWYCH
E. S. SROCZYŃSKI i S-ka
WARSAWA, JAGIELLOŃSKA 4 — TELEFON 75-72
ołowiane, cynowe, cynowo-ołowiane
gładkie i drukowane

Polewy kolorowe na kafle
oraz wyroby szamotowe i kamionkowe
do grzejnictwa
poleca
Wytwórnia JAN MISIAK
WARSAWA, ulica Jagiellońska 4/6

Administracja tygodnika
„POLSKA ZACHODNIA”
zawiadamia uprzejmie, że
można zamawiać jeszcze
numer „Polski Zachodniej”
poświęcony „Tygodniowi
Złem Zachodnich”

CENTRALA ZBYTU PRZEMYSŁU PAPIERNICZEGO
HURTOWNIA NR 4
POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego 21
Telefon: 37-13 41-95
poleca
Artykuły piśmienne i biurowe
Artykuły szkolne
Pełen asortyment
przetworów papierowych
Papieru światłoczułe
Papieru i kartony
we wszystkich gatunkach i gramaturach

MECHANICZNA
OBRÓBKA DRZEWA
ST. KOWALSKI I S-KA
WARSAWA, JAGIELLOŃSKA 4/6
WYKONUJE ROBOTY STOLARSKIE I BUDOWLANE

Irma Midelburg
Bielsko
ul. Piastowska 15
Telefon 13-89
WYRÓB SUKNA

Kaliska Wytwórnia Kravatów
TADEUSZ OLEJNIK i Ska
Kalisz, Plac 11 Listopada 15. Tel. 12-94
poleca w wielkim wyborze najmodniejsze wzory po cenach hurtowych
Poza tym: szaliki i muszki.
Wysyłamy za pobraniem pocztowym.

Reklama — dzwignia handlu

ROZDZIELNIE OKAPTURZONE
U-SYSTEM I INNE
PIECE ELEKTR. PRZEMYSŁOWE
NOWOCZESNE HARTOWNIE ELEKTRYCZNE

WYKONUJĄ
CZ. RUKSZTO i E. ŻMIHORSKI
INŻYNIEROWIE
BUDOWA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
SP. Z ÓGR. ODP.

BIELSKO, UL. WIDOK 26 • TEL. 23-25

1089

WYRÓB
SUKNA

Z. Szolowicz i S-ka
Bielsko, UL. LEONĄ ŁĄSKA 9
TELEFON 28-84

1083

WAŁBRZYSKI DOM
HANDLOWY

M. Bauer i S-ka
ul. Kościuszki 9 — telefon: 18-28

POLECA SWÓJ BOGATO
ZAOPATRZONY SKŁAD
SUKNA, JEDWABI, KONFEKCJI

OBŚLUGA FACHOWA
CENY NAJNIŻSZE

2055

Warsztaty ślusarskie

Budowa konstrukcji żelaznych

Wyrób siatek drucianych

Naprawa wszelkich maszyn

Ostrzenie noży do strzygarek

WOJCIECH GRODEK

Biała k/Bielska, ul. Komorowicka 60

1097

SZLIFIERNIA SZKŁA
i
WYTWÓRNIA LUSTER

1092 **IGNACY KOZIÓŁEK**
BIAŁA K/BIELSKA, UL. 11-GO LISTOPADA 25

ANTONI JURASZEK i S-KA

WYRÓB
MATERIAŁÓW
WEŁNIANYCH

BIAŁA K/BIELSKA, UL. CYNIAŃSKA 9
TELEFON 21-85

1096

Urządzenia lakiernicze, pistolety do farby i lakieru,
aparaty malarskie, opryskiwacze do drzew owocowych,
saturatory, napełniacze, aparaty piwne, armatury do piwa i wody sodowej

poleca

1093

„METAPAR”

ODLEWNIA i WYROBY METALOWE
INŻ. L. SILBERMAN i S-ka
BIELSKO, UL. BARLICKIEGO 25 - TEL. 28-53

**FABRYKA ARTYKUŁÓW PODRÓŻNICZYCH
WIĘCŁAWEK i DURCZAK**
SOPOT, UL. STALINA 724

2018

produkuje i poleca:

walizy, teczki, torby damskie (stebnowane) itp.

H. SKITEK

POZNAŃ, UL. 27 GRUDNIA 1

TELEFON 23-97

POLECA

NA SEZON WIOSENNY

WYKWINTNĄ GALANTERIĘ MĘSKĄ

2006

KRYNICA

Perła zdrojów polskich 620 m. n. p. m.

Klimat podalpejski

Sezon całoroczny

W lecie: morze słońca — w zimie: raj dla narciarzy

Wskazania lecznicze: choroby serca, naczyń krwionośnych,
przewodów pokarmowych, żołądka i dwunastnicy, dróg
moczowych, nerwica, ischias, nieżyty jelit itp.

Wody mineralne do picia.

Kąpiele kwasowęglowe, borowinowe, suche gazowe.

Płukania jednolitowe. Zabiegi przyrodolecnicze.

Elektroterapia

Komunikacja bezpośrednia z Krakowem, Warszawą, Poznaniem,
Katowicami, Łodzią i Radomiem.

Informacje: Wszystkie biura podróży „Orbis” oraz Państwowy
Zarząd Zdrojowy w Krynicy.

2000

PŁYN GUMOWY

» AS «

2010

POZNAŃ

UL. 27 GRUDNIA 15 — TEL. 34-91

Wszędzie znany

z dobrej jakości

WYTWÓRNIA KARTONAŻY

„ZNICZ”

Poznań, Kramarska 4, tel. 48-06

poleca:

artykuły biurowe, segregatory, skoroszyty, kartofki, kotobruliony, oraz wszelkiego rodzaju opakowania tekturowe.

2030

Wytwórnia
Elektrotechniczna

K. PUSTOŁA

WARSZAWA

Jagiellońska 4-6 Tel. 10-70-81

Maszyny elektryczne
do specjalnych celów

2065

WYTWÓRNIA
AKUMULATORÓW

„AKUM”

inż. ALEKSANDER POREDA

WARSZAWA

Al. Jerozolimska 29

POLECA:

akumulatory,
i części zamienne do nich

2040

Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Handlowe

„POLSKA FARBA”

Sp. z o. o.

Gdynia, ul. I. Armii W. P. 21 • tel. 44-80

poleca:

farby, lakiery, lakiery „Nitro”, pokosty, artykuły chemiczne, sprzęt malarski i lakierniczy, szkło wodne, węglan wapnia lekko strączony do celów drogeryjnych, farby suche (ziemne), kreda, gips alabastrowy, wyroby szcztokarskie, pędzle itp.

Lakiery i emalie wodoodporne

2017

Krawiecka Spółdzielnia Pracy

im. L. Waryńskiego

w Wałbrzychu, ulica Mickiewicza 4

tel. 21-22

poleca wielki wybór wiosenny:

ubiorów męskich, damskich,

oraz bielizny, znanych z swej

jakości i przystępnych cen

Dla członków Zw. Zaw. zniżka

2054

Hurtownia Bławatów

„TEKSTYL”

Prusakiewicz i Lindner

Poznań, Stary Rynek 44 (wejście z ul. Woźnej)

Telefon 35-71

2037

Sprzedaż wyrobów włókienniczych

Przemysłu Państwowego i Prywatnego



ZACHODNIOPOLSKA SPÓŁKA PAPIERNICZA
M. DERDA · W. MAŁACHOWSKI · E. SPRINGER · SP. Z O.O.

POZNAŃ, UL. ROOSEVELTA 19
(dawniej ul. Jasna przy moście Uniwersyteckim)
Telefon 517-39 i 527-54

dosłarcza:

papier, tekturę, duplekisy, forebki, materiały piśmienne i wyroby przemysłu przetwórczo-papierniczego, artykuły introligatorskie i graficzne.
Specjalności: satyny białe i kolorowe do druku, celofan, pocztówki i telegramy, druty introligatorskie i gumy do wycierania.

Przedstawicielstwo firmy „Guma Myszka” Sp. z o. o.

778

ARTUR PERL i S-ka

WYRÓB SUKNA

1095

BIELSKO

ul. Kaz. Wielkiego 10
tel. 27-95

poleca materiały czysto wełniane



Zakłady Chemiczno-Przemysłowe
W. Kwaśniewski i Ska z o. o.
Kraków-Lobzowska 5 - Tel. 502 90

Antoni Szuta i S-ka

WYRÓB SUKNA

BIELSKO

UL. RZEŹNICZA 12a

TELEFON 26-76

poleca materiały czysto wełniane
pierwszej jakości

1084

WARSZTAT ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

ROMAN KUKAWKA i S-ka

SOPOT

UL. STALINA 724

WYKONUJE:

REMONTY SAMOCHODÓW
KONSTRUKCJE ŻELAZNE
DLA BUDOWNICTWA, WSZELKIE
ROBOTY W ZAKRESIE ŚLUSARSTWA,
TOKARSTWA I SPAWALNICTWA

2014

Wytwórnia Win i Miodów

R. Kosowska

BIELSKO

ULICA MICKIEWICZA 21

1080

KREMY, lotiony, pudry,
proszek do zębów,
zasyпка dla dzieci

IZIS

są najlepsze

938

Wytwórnia pod kierownictwem

Heleny Brzezińskiej

SPÓŁDZIELNIA

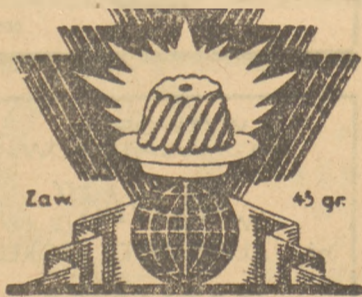
WYTWÓRCZO-HANDLOWA

IZIS

Warszawa, Noakowskiego 12 m. 4

Porady bezpłatne

BUDYNIE - GALARETKI



Cukier wanilinowy

Proszek „Upiek”

Olejki do pieczenia

Korzenie do pierników

poleca

FLORIAN KOSMAŁA

Poznań, Różana 21 - Tel. 29-45

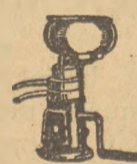
2023

SILBIGER I S-KA

WYRÓB SUKNA

BIELSKO, UL. LEONA LASKA 8 — TEL. 11-52

1087



1010

Sprzedżł Zakupł

Polecamy części do

wszelkich

Wiórów do mleka

Z. Figliński i Ska

Poznań, św. Marcina 23

Instrumenty muzyczne
wszelkie przybory
warsztat napraw
poleca

Stanisław Kozłowski

Poznań, Walki Młodych 23/5

(dawniej Wrocławska)

Rok zał. 1907 tel. 86-85

2031



Wielkopolska Hurtownia
Papieru i Materiałów Piśmiennych

J. CIEŚLIŃSKI i Ska

Sp. z o. o.

Poznań, Mielżyńskiego 18 • telefon 39-62

2027

WYTWÓRNIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

KRAKÓW



ulica Floriańska 55

Telefon 551-24

579-24

POLECA ZNANE ZE SWEJ JAKOSCI

1001

PROSZKI do pieczenia • CUKIER wanilinowy
BUDYNIE • GALARETKI • OLEJKI • KORZENIE

POLSKA CENTRALA

SPÓŁDZ. SPOŻ. PRAC. KOLEJOWYCH z odp. udz.

POZNAŃ, UL. WIERZBIĘCICE 6 — TELEFON 36-28 i 18-52

Uprzejmie zawiadamiamy o otwarciu nowego sklepu spożywczego przy ul. Patr. Jackowskiego 39 — oraz polecamy po cenach korzystnych artykuły **spożywcze, tekstylne i monopolowe**, które nabyć można w następujących sklepach w Poznaniu:

SOSNOWA 3A
ŁANOWA 13
DASZYŃSKIEGO 102
PRĄDZYŃSKIEGO 17

WIERZBIĘCICE 6
RYNEK ŁAZARSKI 8
MAŁECKIEGO 31
PALACZA 84

PRZYBYSZEWSKIEGO
OSIEDLE KOLEJOWE
MYLNA 17
MICKIEWICZA 19

JUNIKOWO,
LIGNICKA 61
LUBON,
CIESZKOWSKIEGO 1

Zwracamy uwagę na nasze sklepy branżowe i to: **wyrobów monopolowych** przy ul. Dąbrowskiego 46, tel. 2617, — **artykułów włókienniczych** przy ul. Walki Młodych 10, tel. 9636

2031

Równocześnie zawiadamiamy o otwarciu w maju br. nowocześnie urządzonej wytwórni wód gazowych przy ul. Walki Młodych 10, tel. 9636

WYRÓB SUKNA
M. ADAMUS i S-KA

BIELSKO
UL. BARLICKIEGO 25

POLECA MATERIAŁY WELNIANE 100%

1094

WYTWORNIA OKUC SAMOCHODOWYCH

„TEMPO”

Poznań, ul. Marszałka Focha 31

produkuje: ZAMKI autobusowe systemu „Kiekert'a“ dwuspustowe i dwustronne, KLAMKI z kluczami, popielniczki, korbki, antabki wewnętrzne wszelkiego typu itp.

2024

RYSZARD TRAUBNER i S-ka
WYRÓB SUKNA

BIELSKO, UL. PIASTOWSKA 9 - TEL. 11-49

poleca materiały czysto wełniane pierwszej jakości

1081

TOW. HANDL. **SVEA** SP. AKC.

IMPORT-EXPORT

Warszawa, Biuro: Al. Jerozolimskie 11 tel. 872-41

Sklep: Al. Jerozolimskie 9 tel. 864-89

Generalna Reprezentacja AB **SVEAEXPORT** Stockholm 16

na: OBRABIARKI do metali i drzewa, precyzyjne NARZĘDZIA i APARATY POMIAROWE i TNĄCE twardego metalu obróbkowy („SECO“), DRUTY fortepianowe, STALE szybko tnące, DRUTY i TAŚMY oporowe „KANTHAL“, ARMATURY kotłowe, TRAKTORY, SILNIKI spalinowe stalowe i morskie, PIECE elektryczne do obróbki termicznej, APARATY destylacyjne, URZĄDZENIA i KORONKI WIERTNICZE „CREALIUS“, URZĄDZENIA CHŁODNICZE „SABROE“ oraz inne URZĄDZENIA dla kolejnictwa i stoczni, przemysłu metalowego, elektrotechnicznego, hutniczego, węglowego, naftowego, budowlanego, papierniczego i włókienniczego.

2015

WARSZTATY MECHANICZNE

»METAWAR«

SP. Z O. ODP.
POZNAŃ Tel. 24-49
Kantaka 8/9

Produkcja pompek do centralnego smarowania, SPRZĘGIEŁ wielopłytkowych i innych, zespołów do obrabiarek oraz roboty średnioprecyzyjne

1060

Wytwórnia Opakowań,
Etykiel i Druków
K. KRASICKI i S-ka

WARSZAWA
Praga, Zamojskiego 27 2060

GALANTERIE,
KONFEKCJE
I TEKSTYLIA

poleca:
F-ma BACZYŃSKI i Ska

WAŁBRZYCH
UL. SIENKIEWICZA 1 2056

J. & J. W. SZWEDE

Fabryka Grzejników i Armatur Elektrycznych

Bielsko — Śląsk Cieszyński, 1 Maja 21

Telefon 20-54 i 20-55

Wystawia na Międzynarodowych Targach Poznańskich
w Hali nr 1 (Ciężki Przemysł)

2059

„KOTWICA”

NADMORSKA HURTOWNIA KOLONIALNA

Sp. z o. o.

W GDYNI

UL. 10 LUTEGO 21

2014

IMPORT - EXPORT

Biuro:

Gdynia, 10 Lutego 21
Telefon 13-38

Adres telegraficzny:
KOTWICA GDYNIA

Magazyny:

Gdynia, 10 Lutego 21
Telefon 36-57

WYTWÓRNIA TRYKOTAŻY
JOZEF HONKISZ

Bielsko, ul. Wzgórze 8 - tel. 10-33

1068

wyrabia i poleca:

pulwery, swetry, reformy, kostiumy kąpielowe
damskie i męskie, koszulki sportowe, kom-
pletu damskie, skarpetki itp.

Ceny hurtowe

Ceny hurtowe

WIELKOPOLSKA HURTOWNIA GALANTERII
I TOWARÓW KRÓTKICH

właśc. **TADEUSZ WEINERT**

POZNAŃ, Stary Rynek 80/82, 1 piętro - telefon 44-27

poleca: artykuły damskie, męskie i dziecięce
oraz wszelkiego rodzaju galanterię drobną

2011

Plaszcze, ubrania, spodnie, plaszcze damskie, materiały,
prochowce, kanadyjki i plaszcze gumowe, ubranka
chłopcę, sportowe i do Komunii św.
poleca po cenach przystępnych

Tani Zakup - FELIKS KONIECZNY

POZNAŃ, Dąbrowskiego 46 - Tel. 34-61 i 39-16

2005

Uwaga: wejście z Rynku Jeżyckiego

SPB Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane

Centrala Gospodarcza Spółdzielni Budowlanych R. P.

Warszawa, Al. Stalina 37

przyczynia się do odbudowy Ziemi Zachodnich

Oddziały na Ziemiach Odzyskanych:

we Wrocławiu, Ogrodowa 43

w Szczecinie, 5 Lipca 45

w Sopocie, Wybickiego 31

w Gliwicach, Rynek 22

2053

DYREKCJA PRZEMYSŁU MIEJSCOWEGO

GDAŃSK — WRZESZCZ
ALEJA GRUNWALDZKA 216

TELEFON: 418-54, 421-17 i 418-55 — SKRÓT TELEGR.: „DEPEEM-GDAŃSK”

obejmująca zakłady branży metalowej - drzewnej -
chemicznej - mineralnej - papierniczej

poleca:

w branży metalowej:

kuty rybackie — odlewy do 5 ton — panewki stalowo-bronzone do silników
spalinowych wszystkich typów — maszyny i narzędzia rolnicze — okucia budowlane
płinki — łożka metalowe różnych typów itp.

w branży drzewnej:

meble biurowe — fornierowane — urządzenia wnętrz — meble ogrodowe
kuchenne — zabawki — skrzynie i opakowania drewniane wszystkich typów
ule — tarcice meblowe i budowlane i f. p.

w branży chemicznej:

proszki do prania — mydło — pastę do podłóg i obuwia
środki do czyszczenia metali — skórgumę — świece i f. p.

w branży mineralnej:

butelki wszelkiego rodzaju i wielkości — wyroby bursztynowe
z własnego i dostarczonego surowca

w branży papierniczej:

tekturę falstą — wszelkie wyroby kartonowe — koperty
zeszyty — teczki do akt — bloczki — notesy i f. p.

Zamówienia należy kierować do Wydziału Handlowego Dyrekcji
Gdańsk - Wrzeszcz, Aleja Grunwaldzka 216 — Tel. 418-54

2052

Składnica Materiałów DENTYSTYCZNYCH

ADOLF JAN WITTMAN

Warszawa, ulica Żórawia 24 a, m. 14

poleca:

wszelkie materiały w zakres dentystyki zachowawczej
oraz techniki dentystycznej wchodzące.

Aparaty łukowe do topienia stali na składzie
Urządzenia gabinetów lekarskich

2067

Ceny niskie

Prowincja za pobraniem

ŁAŃCUCHY »Galla«

transmisyjne, rolkowe i przegubowe
wszystkich rozmiarów

ŚRUBY toczone • OKUCIA meblowe

Wytwórnia Łańcuchów i Wyrobów Metalowych

REIZER i SKOPIŃSKI

BIAŁA KRAKOWSKA, ulica Komorowicka 66

Telefon 10-18

1099

Telefon 10-18

SZLIFIERNIA KRYSZTAŁÓW

WŁ. SANETRA i S-ka

BIELSKO

UL. LEONA ŁASKA 8 - TEL. 11-52

1086

Bracia Lilpop, Szulc i Ska

POZNAŃ

Telefon 34-80

Armii Czerwonej 4

Telefon 34-80

Artykuły techniczne
Narzędzia • Maszyny

2035

HURTOWNIA

towarów krótkich,
pończoch, bielizny

J. RACZKIEWICZ

POZNAŃ

STARY RYNEK 93

TEL. 97-02

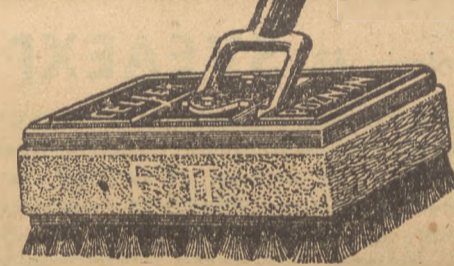
TEL. 97-02

Artykuły biurowe, piśmienne, kalkę
techniczną i papier światłoczuły
poleca

A. KOZAK, Poznań, Ratajczaka 36
tel. 98-98 (tylko detal)

2001

Przemysł szczotkarski



2036

MARIAN CELLER
Poznań, ul. Zielona 5
narożnik za Bramką przy placu
Bernardyńskim

Wyrób szczotek
gospodarczych,
technicznych i pędzli

Wytwórnia cukrów, czekolad i drażetek

WAWRZYN NYGA

POZNAŃ

ZEYLANDA 6 (PRZECZNICA) - TEL. 525-82

Wyrabia:

1069

drażetki, karmelki
cukierki owocowe
w różnych smakach
I OSKONAŁEW GATUNKU

NASIONA

warzywne, kwiatowe, pastewne i rolne

poleca:

JERZY PŁYWACZEWSKI

SKŁAD NASION

2038

WARSZAWA, Aleja Jerozolimskie nr 29

UWAGA! Posiadamy na składzie bogaty asortyment nasion roślin
motylkowych, jak konicyzn, lubinów, wyki, peluszki itp.

— Prowincja za zaliczeniem pocztowym —

Torebki damskie

Walizki - Teki

Torby szkolne

2020

poleca

ST. BOCHYŃSKI

WYTWÓRNIA GALANTERII SKÓRZANEJ

Rok zał. 1921 POZNAŃ, Walki Młodych 3 Telefon 45-18



Zakłady Mechaniczno-Ortopedyczne

„PROTEZA”

Telefon 68-36 POZNAŃ M. Focha 61

wykonują:

protezy nóg i rąk, aparaty i gorsety ortope-
dyczne, pasy rupturowe, pooperacyjne, wkładki
na chore stopy itp.

1068

Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego

BIURO SPRZEDAŻY ŚRUB, NITÓW, OKUCI BUDOWLANYCH I CZĘŚCI KUTYCH

Telefon 33-21

Bytom

Skrót telegr.: „Śrubonif”

Oferuje do zagospodarowania Ziem Odzyskanych z remanentów

wkrętki do drzewa
okuca budowlane
osle do wozów
podkowiaki

SIEĆ DYSTRYBUCYJNA

Składy G. H. P. Metalowego:

Bytom, tel. 45-56 — Wrocław, tel. 29-60 — Szczecin,
tel. 26-21 — Poznań, tel. 98-92 — Gliwice, tel. 41-12 —
Olsztyn — Gdańsk, tel. 311-63 — Kraków, tel. 544-12 i 13
— Katowice, tel. 320-98 — Świętochłowice, tel. 414-32
— Chorzów, tel. 419-51 i 52 — Lublin, tel. 29-24.

2019

Meble jak: SYPIALNIE KUCHNIE URZĄDZENIA poleca MAGAZYN **St. Janiak** POZNAŃ
STOŁOWE URZĄDZENIA BIUROWE okazujmie MEBLI RYBAKI NR.6

WYROB MATERIAŁÓW WELNIANYCH I WŁÓCZKI
„BIELSKA WELNA“
JAN BUŁKOWSKI

BIELSKO, UL. PARTYZANTÓW 23 — TELEFON 19-66

Poleca materiały bielskie czysto wełniane, naj-
lepszego jakości, oraz włóczki w różnych kolorach.

MŁYNKI do kawy
i pieprzu

produkuje i dostarcza

WYTWÓRNIA SPRZĘTÓW KUCHENNYCH

Józef Szczygieł, Tadeusz Barczyk i S-ka
OLKUSZ, woj. krakowskie



WULKA
A. Pakulski i M. Strzelczyk

Poznań, Wały Warneńczyka przy Forcie Grollmana - Tel. 98-65

Wulkanizuje wszelkie wymiary opon i dętek samochodowych. Naprawę samochodów, wstawianie walców do opon wykonuje szybko i solidnie. Zakup używanych opon na materiał naprawkowy.

KRYCIE DACHÓW BLAGNA, PAPA ORAZ SMOLENIE

zakładania urządzeń kanalizacyjnych i wodociągowych wykonuje solidnie i tanio — wytwórnia wanien cynkowych do prania i dla dzieci

Fma FRANC. PUDLISZAK
POZNAŃ, UL. MARSZ. FOCHA 31

Ziola „Cholekinaza“
H. NIEMOJEWSKIEGO

stosuje się przy chorobach wątroby, kamieniach żółciowych, katarze żołądka i kiszek, uporczywych zaparciach, złej przemianie materii i artretyzmie. Sprzedaż w apt. i skład. apt. Labor. Fizjol.-Chem. „CHOLEKINAZA“ - Warszawa, Mokotowska nr 50

Do metalu!

Piły mechaniczne - imadła maszynowe - ślusarskie, stałe i obrotowe - kły tokarskie obrotowe - wiertła do metali cyl. i stożkowe - gwintowniki i narzynki - oprawki - piłki - klucze francuskie - sercówki tokarskie - narzędzia pomiarowe (formy kowalskie) - aparaty lakiernicze - artykuły spawalnicze

Maszyny-Narzędzia
K.KRYG-D.HILLITON

POZNAŃ
Walki Młodych 10
(Podgórze)
Tel. 98-05

Do drzewa!

Ławy stolarskie - wszelkiego rodzaju wiorniki - korby stolarskie - świdry - dłuta - piły łańcuchowe i farczowe - świdry maszynowe - kielnie murarskie - szczotki stalowe ręczne i farczowe - narzędzia ślusarskie, kowalskie

BARWNIKI



Zakłady Chemiczno-Przemysłowe W. Kwaśniewski i Ska z o. o. Kraków-Lobzowska 5 - Tel. 502-90

SPÓŁKA WYTWÓRCZA
POLSKICH RYMARZY I SIODLARZY
WARSZAWA — GROCHÓW

UL. KAMIONKOWSKA 51, RÓG TERESPOLSKIEJ
TELEFON 45-33

WYTWARZA:
SIODEŁA, UPRZĄŻ, EKWIPUNEK WOJSKOWY,
GALANTERIĘ SKÓRZANĄ I T. P.

Pokosty lniane i syntetyczne

farby rdzochronne gotowe do malowania
minia ołowiana farba
emalie białe i kolorowe
nitrolakiery - szpachlówki - kity
wielki wybór pędzli

SPECJALNY SKLEP FARB I LAKIERÓW
Fr. Fellmann - SOPOT Stalina 783 - tel. 51085
Na życzenia wysyłamy oferty i próbki

Fabryka Czekolady i Cukrów

L. POMORSKI

Sp. z o. o.

POZNAŃ

Kanałowa 9 - tel. 72-08

połącza powszechnie znane wyroby.

Wysyłamy towar za zaliczeniem pocztowym do każdej miejscowości kraju.

Farbiarnia
B. Kepsz i St. Kozłowski

Warszawa - Praga
Jagiellońska 4/6

farbowanie przędzy bawełnianej, wignowej, jedwabnej i tkanin jedwabnych

Warsztat mechaniczny i budowa maszyn piekarskich, cukierniczych i pieców mechanicznych

A. Zwierzchowski
Warszawa, ul. Królewska nr 49

Do P.T. Prenumeratorów
Prosimy uregulować prenumeratę za I kwartał 1948 przekazując należność na konto PKO V-42-28
Nazwisko i adres należy wypisywać czytelnie
Prenumerata wynosi 50.- zł miesięcznie od 1 maja 1948

HURTOWA SPRZEDAŻ

wyrobów papierowych, artykułów piśmiennych, przyborów szkolnych, wszelkiego rodzaju opakowań cukierniczych do maszynowego i ręcznego zawijania celofanu i forebek celofanowych

M. SKÓRA

Poznań, Stary Rynek 97/100 Tel. 32-81

Inż. M. MOLICKI

Sp. z o. o.

ZAKŁAD METALURGICZNY

Swarzędz, Św. Marcin, tel. 57

odlewy żeliwne, warsztat mechaniczny, modelarnie

Informacje również POZNAŃ, Św. Marcin 50, tel. 21-43

WYRÓB
SAMODZIAŁÓW
WELNIANYCH

KAZ. MICHERDZIŃSKI i S-cy
BIAŁA k/BIELSKA, UL. NAD NIWKĄ 39, TEL. 26-81

POLECA
SWOJE WYROBY
NAJLEPSZEJ JAKOŚCI

EGON NAGANOWSKI

Dwie historie, które starczą za tysiąc

Właśnie mija rok, jak niemiecki publicysta Herbert Pfeiffer napisał w jednym z dzienników berlińskich długi artykuł pt. „Die Farce nach dem Drama“ („Farsa po dramacie“). Chodziło mu wtedy o szereg osobliwych orzeczeń komisji denazyfikacyjnej, mocą których kilku silnie obciążonych reżyserów filmowych, intendentów teatralnych i aktorów mogło powrócić jak gdyby nigdy nie do normalnego życia i wykonywania swego zawodu. Najbardziej oburzyło go przy tym, że partie niemieckie nie wniosły w związku z tym protestu, że prasa przeszła nad tym prawie zupełnie do porządku dziennego, a niektóre pisma Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej (CDU) uważały nawet rozstrzygnięcie za słuszne, ponieważ „to są ludzie, bez których nie możemy się obejść“. To było — jak powiedziałem — rok temu. A dziś? Otóż dziś dzieją się rzeczy jeszcze bardziej osobliwe, tak osobliwe, że określenie „farsa“ nie jest już na miejscu.

W strefach zachodnich chmara b. aktywistów hitlerowskich wydestawczy się z więzień i obozów

MYDŁA
KOSMETYKI
PERFUMY
ZAKA POZNAŃ
...przeodują jakość.

zajęła z powrotem kierownicze stanowiska w życiu kulturalnym, politycznym i gospodarczym, wychowuje młodzież, mówi przez radio, wypisuje bez przeszkód niesłychane rzeczy na najróżniejsze tematy, wyczuwając coraz lepszą dla siebie koniunkturę. Przecież nawet władze kościelne stają w ich obronie, zwalczając gwałtownie denazyfikację, jak tego dowodem choćby ostatnie wystąpienie arcybiskupa Kolonii kard. Fringsa (druga połowa marca br.), a szczególnie skandaliczny list pasterski pastora Niemoellera (z lutego br.). Zaś anglosaskie władze okupacyjne patrzy na nich przez palce lub wprost udzielają im poparcia (słynna sprawa Kopfa, którego wydania na próżno domaga się Polska), a tych, którzy przeciw temu protestują, pakuje się nierzadko do więzienia. Uchwały poczdamskie, tak jak pod wieloma innymi względami, poszły i w tym wypadku w zapomnienie. Wprawdzie ustawy denazyfikacyjne są jeszcze w mocy, wprawdzie komisje denazyfikacyjne jeszcze działają, ale z dnia na dzień usuwa im się grunt pod nogami i niebawem nadejdzie chwila (oficjalnie ma to nastąpić w połowie bież. roku), gdy wśród powszechnego aplauzu niemieckiej opinii publicznej za-

przestaną swej niesławnej działalności. Jak tu zresztą denazyfikować, skoro nawet w sądach niemieckich strefy brytyjskiej 70% sędziów (słownie: siedemdziesiąt procent) to b. członkowie partii. Można sobie wyobrazić wyroki ta-

sądu sprawę o obrazę i... wygrał. Sędzia oświadczył, że denazyfikacja nie go nie obchodzi, że obwinianie kogoś o przynależność do partii jest podłością (eine Gemeinheit) i bez dalszego przewodu czy wysłuchania świadków skazał nie-

wdowy Rabien berlińska „Weltbuehne“ (nr 1/2 z br.) — jeżeli ktoś w dzisiejszych Niemczech zachodnich chce wypełnić swój obywatelski i demokratyczny obowiązek. Przykład zaprawdę odstraszający.

Aby jednak nikt nie pomyślał, że Alma Rabien miała specjalnego pecha i że oldenburscy sędziowie stanowią specjalnie dobrany wyjątek, przytoczę pokrótce historię inną, która się rozegrała w zeszłym roku w Lubece i Kilonii. Jak doniosła hamburska „Die Welt“, toczyła się przed sądami wymienionych miast, w Lubece przed instancją niższą, w Kilonii przed wyższą, rozprawa przeciw niejakiemu Garbe, oskarżonemu o zabicie policjanta. Kiedy go zabił? Za czasów hitlerowskich. Dlaczego? Dlatego, że Garbe należał do wojsku do grupy antyhitlerowców, co się wydało, ucieki-

bie pod sąd wydał wyrok na wszystkich czynnych antyhitlerowców. Ponieważ zaś Garbe był podobnie naiwny jak wdowa Ra-

KUPUJEMY

woski, parafinę, tlenek żelaza
luzem i w drobnych opakowaniach (Urbanol itp.)

WIELKOPOLSKA WYTWÓRNIA PASTY

do obuwi i podłóg

„JEDYNA“ Poznań, Al. Marcinkowskiego 7

tel. 43-23, 21-04 i 44-25

2026

kich sądów w sprawach natury politycznej. Wiele już o tym pisało, ale przykłady, które dziś chcę przytoczyć, biją wszelkie rekordy. Będzie bowiem mowa nie o uwalnianiu od winy i kary hitlerowców, lecz o skazywaniu... antyhitlerowców. Za co? Zaraz się okaże.

W miejscowości Damme niedaleko Oldenburga żyje pewna wdowa, nazwiskiem Alma Rabien. Była ona na tyle naiwna, że przejąwszy się apelami prasy i radia skierowanymi do całego społeczeństwa w sprawie współdziałania przy szczytnym dziele denazyfikacji, oskarżyła dnia 12 marca 1946 r. restauratora Konrada Meyera o przynależność do partii i SS, tropienie antyfaszystów, w ich liczbie jej samej, oraz o nielegalne wydostanie się z amerykańskiej niewoli. Na to wszystko przytoczyła dokładne dane, daty i nazwiska świadków. Zdawałoby się sprawa jasna jak słońce. A jednak...

Przez długi czas komisja denazyfikacyjna nie reagowała. Herr Meyer spokojnie sprzedawał w

szczęsną wdowę na 300 mk grzywny, wzgl. 30 dni więzienia. Wspominał przy tym o „karygodnym podkopywaniu cudzej egzystencji“ i o tym, że oskarżona (tj. Alma

Składnica Drewna w Poznaniu

J. Smolilowski

Wały Jagiellej 6

Tel. Biuro 39-52, pryw. 52-673

poleca: stolarkę, budulec iglasty i liściasty, parkiet dębowy I. klasy

2019

Rabien) zasługuje właściwie na większą karę. To był akt pierwszy.

Z kolei wdowa, nie mogąc strawić jawnej krzywdy, zwróciła się do Sądu Najwyższego w Oldenburgu (Oldenburg jest jednym z krajów Niemiec zachodnich) i zażądała, by nareszcie zawezwano świadków. Podkreśliła też ponownie — wciąż nie orientując się w sytuacji — że należała do grupy czynnych antyhitlerowców.

przed karą śmierci, a rzeczony żołnierz policji chciał go schwycić i wydać oprawcom. Garbe działał więc w obronie własnej. Ale sąd lubecki był innego zdania. Skazał Garbego na więzienie za opór władzy i tym samym w oso-

bien, odwołał się do Kilonii. I cóż? Kilonia potwierdziła w całej rozciągłości wyrok lubecki. W uzasadnieniu ponownego wyroku sąd zaznaczył, że dziś ogólne warunki się wprawdzie zmieniły, lecz fakt ten „nie może prowadzić do tego, by opór przeciwko urzędnikowi na służbie uchodził bezkarnie. Opór taki był zawsze i jest też obecnie sprzeczny z prawem.“

Oto dwie historie, jedne z wielu, których wymowa starczy za tysiąc innych. Ponieważ dotyczą zwyczajnych szarych ludzi, mało kto się nimi po za granicami Niemiec zajmuje. A tymczasem na naukach z nich płynących wychowuje się faktycznie naród niemiecki. Przekonuje się naocznie i po raz nie wiem który, że w Niemczech zachodnich nie warto płynąć pod prąd, że jawni lub zamaskowani faszyści i reakcjonisci zawsze będą w końcu górą a ich przeciwników prędzej lub później zawsze dosięgnie „sprawiedliwość“. Fiat „iustitia“ et perat mundus.

Rozbudowa turystyki na Ziemiach Odzyskanych

Ruch turystyczny na Ziemiach Odzyskanych do chwili obecnej w załączku zwłaszcza na Warmii i Mazurach, w szerszym zakresie na Dolnym Śląsku w bieżącym roku rozwinię się niewątpliwie w większym rozmiarach na całym obszarze Ziemi Odzyskanych od Pastki i Romiut aż po Sudety i Karkonosze.

O rozmiarach ruchu turystycznego w sezonie letnim bież. roku zdecydować niewątpliwie udogodnienia komunikacyjne, rozbudowa schronisk i hoteli turystycznych oraz warunki aprowizacyjne.

Letni rozkład jazdy od 9 maja br. został opracowany w ciągu szeregu miesięcy zimowych. Znaczne zwiększenie ilości pociągów między centrum kraju, a rejonami uzdrowisk dolnośląskich bądź kąpielisk nadmorskich oraz usprawnienie połączeń kolejowych na stacjach węzłowych wpłyną dodatnio na kształtowanie się ruchu wycieczkowego: masowego i indywidualnego.

Nie od rzeczy będzie podkreślić wspaniały rozwój wagonów sypialnych i restauracyjnych w Polsce. Przed trzema laty mieliśmy zaledwie cztery wagony sypialne, obecnie posiadamy ich blisko 200, w tym około 40 klasy drugiej, a nadto kilkanaście restauracyjnych.

Wydział Turystyki Min. Komunikacji zdołał ponadto uzyskać kilkadziesiąt milionów złotych na remont schronisk i hoteli, Orbis ze swojej strony przeznaczył na ten cel znacz-

ne kwoty i o to pod koniec 1946 i w ciągu 1947 roku przeprowadzono remont kilkudziesięciu schronisk i domów turystycznych poniemieckich, nadto na Dolnym Śląsku czterech hoteli w Wałbrzychu, Kłodzku, Szklarskiej Porębie i Wrocławiu. Uruchomienie tego ostatniego wiąże się z Wystawą Ziemi Odzyskanych.

Również Pomorze Zachodnie, Warmię i Mazury otoczono ojcowską opieką. Szereg hoteli i domów turystycznych w Szczecinie, Uście, Elblągu, Giżyńsku i Węgorzynie, odremontowanych gruntownie i zaopatrzonych w urządzenia wewnętrzne, zapewni w lecie wędrownym turystom i podróżnym wygodny nocleg po trudach i całodziennych przegodach.

Turyści mają zapewnioną wygodną lokomocję i tanie noclegi, a sektor handlowy ministerstwa przemysłu i handlu zagwarantuje zaopatrzenie spółdzielni spożywczych w takie ilości artykułów żywnościowych, aby w sezonie letnim szerokie rzesze turystów nie były narażone na brak żywności i... paskarskie ceny. Zasady rozdziału artykułów pierwszej potrzeby między rejon turystyczny zainteresowania zostały ustalone na konferencji marcowej w Min. Przemysłu.

Rozbudowa i rozwój elementów zasadniczych gwarantuje w bieżącym roku masowy ruch ze wszystkich dzielnic kraju na Ziemię Odzyskaną. (St. Stan.)

Wytwórnia Galanterii Skórzanej

Alfons Florczyk

Telefon 26-14 Poznań, Kramarska 19/20 Telefon 26-14

poleca

wałizki, torebki damskie, teki, tornistry
szkolne, portfele itp. artykuły

1073

dalszym ciągu cienie niemieckie piwo, a naiwna wdowa czekała cierpliwie na wymiar sprawiedliwości. Aż tu nagle po roku otrzymała wezwanie... do sądu. Dlaczego do sądu? Otóż z tej prostej przyczyny, że komisja przesłała odpis oskarżenia samemu Meyerowi, a ten wniósł do normalnego

Popełniła przy tym grubą nieostrożność, porównując sąd okręgowy, przed którym toczyła się uprzednio sprawa, z sądami III Rzeszy.

Po niecałym roku, a więc niedawno temu, doczekała się drugiego procesu, tym razem o obrazę wspomnianego sądu. Znowo obyło się bez świadków. Wzięto natomiast pod uwagę, że oskarżona była już uprzednio karana za obrazę (!) i skazano ją na dalsze 200 mk grzywny wzgl. 20 dni więzienia. Łącznie z kosztami sądowymi musiała w końcu zapłacić 937 mk, a więc kwotę jak na niemieckie stosunki bardzo dużą. Wdowa Rabien zrezygnowała oczywiście z wszelkich dalszych kroków. I to tym bardziej, że ani przedtem, ani potem nie znalazła adwokata, który by się chciał zająć jej sprawą. Albo postawili się sami do dyspozycji Meyerowi albo też odmówili bez podania dalszych powodów. Oto są skutki — pisze w związku z perypetiami

WĘŁNA

Crestad Białecki

Najkorzystniejsze miejsce zbytu i wymiany.
Zamiejscowych obsługujemy również
za pośrednictwem poczty.

POZNAŃ, Roosevelta 19 — Telefon 52-7-05

Oddział w BYDGOSZCZY, ul. Dworcowa 55 — Tel. 33-13

Biura czynne od 8⁰⁰ do 15⁰⁰, w soboty od 8⁰⁰ do 13⁰⁰

1061

Redaktor naczelny Bohdan Danielewski przyjmuje od godz. 10—12. Redakcja i Administracja ul. Chełmońskiego 2, czynne od godz. 8—15. Tel. 68-22. Rękopisy należy pisać na jednej stronie, pismem maszynowym. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. Za niedostarczenie pisma, spowodowane siłą wyższą, nie odpowiadamy. Prenumerata miesięczna 40,— zł, kwartalna 120,— zł.

CENNIK OGŁOSZEŃ. Ogłoszenia za 1 mm szpalty szerokości 54 mm — 36,— zł, w tekście 100% drożej. Ogłoszenia drobne do 10 słów 50,— zł, za każde dalsze słowo — 10,— zł. Słowo tłustym drukiem, podwójnie. Wszelkie wpłaty należy kierować na konto PKO V 42-28. Omyłki nie zniekształcające treści ogłoszenia, nie upoważniają do zwrotu gotówki, ani bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń nie odpowiadamy.